

RS § 280

VA-taxa Brukningsavgifter

Ärendenummer: RS 2026/1422

Paragraf föregående instans: AU § 154

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Brukningsavgifterna i VA-taxa och taxa för hämtning av tillfälligt vatten höjs med 15 procent från och med den 1 oktober 2026.

Sammanfattning

Region Gotlands VA-verksamhet står inför betydande ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar till följd av ökade kostnader för drift, underhåll och investeringar och har för närvarande ett negativt ekonomiskt resultat och ett negativt eget kapital.

För att stärka VA-verksamhetens ekonomi och skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning föreslår tekniska nämnden att brukningsavgifterna i VA-taxa och taxa för hämtning av tillfälligt vatten höjs med 15 procent från den 1 oktober 2026. Höjningen bedöms ge ökade intäkter om cirka 10 miljoner kronor under 2026 och cirka 38 miljoner kronor på helårsbasis.

Orsaken till taxeökningarna är framför allt behovet av investeringar och förnyelse av VA-infrastrukturen. Delar av infrastrukturen är avskriven och behöver förnyas. Kostnaderna påverkas även av energi, kemikalier, material, räntor, personal, beredskap, klimatanpassning och nya EU-krav.

VA-verksamheten finansieras genom avgifter från VA-kollektivet. Taxan ska över tid täcka verksamhetens kostnader och får inte användas för att finansiera annan kommunal verksamhet. Den taxehöjning som föreslås innebär inte att VA-kollektivet är i balans resultatmässigt. Det innebär i sin tur att VA-taxan kommer att behöva höjas ytterligare de kommande åren. Kostnaderna överstiger således intäkterna. Regionstyrelseförvaltningen anser mot bakgrund av detta att kommande höjningar av VA-taxan också behöver mötas av åtgärder för att se över kostnadsutvecklingen inom verksamheten.

Höjningen av VA-taxan innebär även ökade kostnader för Region Gotlands egna verksamheter. Fastighetsförvaltningsavdelningens VA-kostnader beräknas öka med cirka 2,6 miljoner kronor per år.

Regionstyrelseförvaltningen delar den bedömning som gjorts av både teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska nämnden och föreslår därför beslut i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-01

Tekniska nämnden 2026-06-09, § 133

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-24

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen, ekonomiavdelningen